

לחץ חברתי

דקע

לחץ חברתי גורם לנו, ילדים וגם מבוגרים, להתנהג ולחשוב בצורה דומה לאחרים, גם אם אנו מתנגדים לכך. אך האם אנו יכולים לעשות רק את מה שאנחנו רוצים? הרי אנחנו חיים בחברה, ועלינו להתחשב בכללי ההתנהגות המקובלים בה.

1. לפניכם אירוע. קראו אותו, וענו על השאלות שאחריו.

אירוע: החברות לוחצות

אתמול אחרי הצהריים הלכנו כל חבורת הבנות לבלות יחד במרכז. בדרך דיברנו על צילה, המורה לחשבון.

- "היא כזאת מעצבנת! היא כל הזמן מפלה לטובה את הילדים שהיא אוהבת, שהם התלמידים הטובים, כמובן!" אמרה ילדה אחת, וילדה אחרת הוסיפה:
- "ומה עם כל השאר? - אליהם היא מתייחסת בזלזול, כאילו הם בקושי קיימים!"

פתאום נטע העלתה רעיון:

- "יש לי בתיק תרסיס אדום. בואו נרסס כאן על הקיר משהו על צילה, כדי שהיא תלמד לקח...".

- "יאללה, בואו נעשה את זה!" התלהבו שיר ודרורית.

אני לא רציתי. אמנם גם אני חושבת שהמורה צילה היא ממש לא בסדר, אבל גרפיטי זה לא הסגנון שלי.

נטע לא הרפתה.

- "נו, יערה! כולן רוצות. עכשיו רק את צריכה להסכים, וזהו."

תבינו, אנחנו חבורה של חברות, יחד מכיתה א. אנחנו עושות הכול ביחד, תמיד. אבל הפעם, ממש לא רציתי.

- "נטע, תרדי מזה", אמרתי, "זה לא בסדר ללכלך את הקירות וגם לפגוע בצילה."

אבל נטע כבר הייתה נחושה:

- "את מאכזבת אותי, יערה!" היא אמרה. "מה, את לא חלק מהחבורה?"

נקודות לבידוד אישי

א. מה דעתכם: האם האירוע מתאר לחץ חברתי? הסבירו.

ב. איזה פתרון אחר תוכלו להציע לבעיה שעלתה באירוע?

ג. מתי כדאי לעשות את מה שנראה לנו או את מה שחשוב לנו? ומתי כדאי לעשות את מה שהרוב עושה?

ד. איזו תחושה הביטוי "לחץ חברתי" מעורר אצלכם? האם התחושה חיובית או שלילית? הסבירו.

ה. מתי, לדעתכם, לחץ חברתי יכול להיות חיובי? הביאו דוגמה שתוכיח זאת.

2. לפניכם טענות בעד ונגד היענות ללחץ חברתי. קראו אותן.

3 טענות נגד היענות ללחץ חברתי	3 טענות בעד היענות ללחץ חברתי
א. לפעמים חשוב להתאמץ, לעמוד על שלנו ולהיות נאמנים לדברים שאנחנו מאמינים בהם, גם כאשר אחרים חושבים אחרת.	א. קשה להיות שונה או יוצא דופן. קל יותר להיות כמו כולם.
ב. בחברה דמוקרטית לאנשים יש זכות לדעה שונה. חברה דמוקרטית מעודדת ריבוי דעות ומגוון של דעות.	ב. אנו חיים בחברה, ולכן איננו חופשיים לנהוג כרצוננו. עלינו להתחשב באחרים ולהתאים את עצמנו למה שמקובל בקבוצה.
ג. לחץ חברתי מכריח אנשים להתנהג בצורה דומה, גם אם הם מתנגדים לכך	ג. מי שרוצה להשתייך לקבוצה ולהיות חלק ממנה, צריך להשתדל לנהוג לפי המקובל בה. אם כל אחד ואחת יעשו את מה שהם רוצים - תהיה כאן אנרכיה.

3. בחרו 2 טענות (בעד או נגד) שאתם מקבלים, והסבירו מדוע אתם מקבלים אותן.

4. דיון בנושא: בעד ונגד היענות ללחץ חברתי

א. הכינו את הטענות לקראת דיון בכיתה:

1. קראו שוב את הטענות בעד ונגד היענות ללחץ חברתי.

2. כדי לשכנע, הביאו דוגמאות למקרים "מהחיים" שממחישים את דבריכם.

ב. דונו בכיתה בנושא בעד ונגד היענות ללחץ חברתי באופן הבא:

1. העלו בעל-פה את הטענות שלכם לפני הקבוצה. נסחו אותן בצורה ברורה (תנו הזדמנות גם לאחרים לומר את דברם).

2. הקשיבו לדברי חבריכם, ואחרי הסבב הראשון דונו בדברים.

5. משחק תפקידים

א. תלמיד אחד או תלמידה אחת ייצגו את נטע מן האירוע שבדף לתלמידים, ותלמיד או תלמידה ייצגו את יערה.

ב. היעזרו בטיעונים שעלו בדף לתלמידים ובדיון בכיתה, והמשיכו את השיחה בין שתיהן.